

Sygn. akt II CSK 358/14

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko P. [...] Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 18 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 27 stycznia 2012 r. zasądającego na rzecz powoda A. S. od pozwanego P. [...] S.A. z siedzibą w W. kwotę 100 000 zł tytułem sumy zadośćuczynień. Powód wnosił o zasądzenie kwoty 500.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną śmiercią matki, dwóch braci oraz bratowej w wypadku drogowym, który w dniu 12 stycznia 2004 r. spowodowała osoba ubezpieczona u pozwanego. Na skutek śmierci bliskich powód doznał traumy, a zmiany w jego psychice są nieodwracalne. Pod opieką powoda i jego żony pozostaje bratanica D. S., która w wypadku straciła oboje rodziców.

W skardze kasacyjnej powód kwestionuje zasadność oddalenia jego żądania w pozostałym zakresie, zarzucając naruszenie art. 448 w zw. z art. 23 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

We wniosku powód powołał przesłanki z art. 398⁹ § 1, 2 i 4 k.p.c.

W ocenie skarżącego należy wyjaśnić:

- „czy w sprawie o zadośćuczynienie Sąd może rażąco zaniżyć kwotę zadośćuczynienia, wskazując na fakt posiadania własnej rodziny i dojrzały wiek

pokrzywdzonego, nie biorąc pod uwagę cech indywidualnych pokrzywdzonego wpływających na odczuwanie krzywdy oraz szczególnie bliskich relacji ze zmarłym”.

- „w jakiej kolejności należy rozpatrywać przesłanki dotyczące cech indywidualnych pokrzywdzonego oraz jak oceniać ich wagę przy zasądzaniu odpowiedniej kwoty z tytułu zadośćuczynienia”.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (Lex nr 1214575), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”. Natomiast wskazując na potrzebę wykładni przepisów niezbędne jest przedstawienie rozbieżnych interpretacji określonego przepisu i rodzących się na jego kanwie wątpliwości. Z kolei powołanie się na oczywistą zasadność skargi wymaga wykazania, że zarzucane uchybienia mają charakter elementarny, nie budzący żadnych wątpliwości i doprowadziły do wydania orzeczenia oczywiście nieprawidłowego.

Istotne zagadnienie prawne nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Zagadnienia związane z wykładnią przepisów stanowiących podstawę roszczeń powoda i oznaczaniem na ich podstawie wysokości zadośćuczynienia za krzywdę i okolicznościami, które należy w tym wypadku uwzględnić były wielokrotnie wyjaśniane w orzecznictwie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, nie publ. poza bazą Lex nr 1383297, z dnia 12 września 2013 r., IV CSK 87/13, nie publ., czy z dnia 18 lipca 2014 r., IV CSK 631/13, nie publ. poza bazą Lex Nr 1511144 i cytowane w nim orzecznictwo). Z uwagi na subiektywny charakter krzywdy przydatność kierowania się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia sumami zasądzonymi z tego tytułu w innych sprawach jest ograniczona (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2011 r., I CSK 54/11, nie publ. poza baza Lex nr 1229537). Przesłanka ta nie jest jednak całkowicie pozbawiona znaczenia, pozwala bowiem ocenić, czy na tle innych podobnych przypadków zadośćuczynienie nie jest nadmiernie wygórowane lub zaniżone. Jednolitość orzecznictwa sądowego w tym zakresie odpowiada poczuciu sprawiedliwości i równości wobec prawa. Postulat ten może być jednak uznany za słuszny jedynie, jeżeli daje się pogodzić z zasadą indywidualizacji okoliczności określających rozmiar krzywdy w odniesieniu do konkretnej osoby poszkodowanego i pozwala uwzględnić przy orzekaniu specyfikę poszczególnych przypadków (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, nie publ. poza baza Lex nr 738354; wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2014 r., I CSK 215/13, nie publ. poza baza Lex nr 1438640).

Treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wskazuje na to, że sprecyzowane w orzecznictwie kryteria ustalania zadośćuczynień zostały niezachowane, ani też, że wysokość zadośćuczynienia jest rażąco niedostosowana do rozmiaru krzywdy doznanej przez powoda.

W konsekwencji przyjąć należało, że nie wystąpiły przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazane przez skarżącego. Okoliczności sprawy nie przekonują też o ujawnieniu się innych przyczyn uzasadniających jej merytoryczne rozpoznanie.

Z przytoczonych względów należało odmówić jej przyjęcia do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 i art. 102 k.p.c. i uwzględnia fakt, że określenie wysokości zadośćuczynienia przez pokrzywdzonego z natury rzeczy jest trudne i dotknięte subiektywizmem.

[aw]